

det først og fremmest tilsigter, er jo at gøre Uret mod de nuværende Ejere af Jorden. Partiet gaar saaledes under et meget mærkværdigt Navn, man kunde sige, det gaar under falsk Etikette, og det samme gælder det foreliggende Lovforslag.

Her tales nemlig om Ophævelse af det kongelige Teater som Statsinstitution, men saa tales der i § 1 om at bortforpagte Teatret. Det vil jo ikke sige at ophæve det som Statsinstitution. Man kan jo bortforpagte mange Ting, uden at deres Forhold til Staten ophører. Navnlige hvis man i § 2 tænker paa en Drift ikke som Varehus eller lignende, men som Teater og med visse Forpligtelser, er det jo givet, at man ikke uden videre kan sige, at Lovforslagets Titel passer. Tillige siges det af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, at Udtrykket „paa billige Vilkaar“ skal betyde, at man giver Statstilskud i alt Fald for en længere Aarrække. Det forekommer mig derfor absolut, at Lovforslagets Titel ikke er meget betegnende.

Men selv om man nu med god Villie kan forstaa, at Formaalet er Ophævelse af Statens Teaterdrift en Gang i Fremtiden, maa man dog kunne forlange, at de, der fremsætter et Lovforslag, navnlig da naar det er et helt Parti, tænker det nogenlunde igennem og giver Lovforslaget en saadan Form, at der kan være en vis Mening i at diskutere det. Det er jo imidlertid allerede blevet fremhævet stærkt, at Lovforslaget just ikke er præget af at være gennemtænkt, det er meget ubestemt, der er ingen Motiver eller Bemærkninger til det, som forklarer det nærmere; man staar i Virkeligheden ganske i det uvisse, saa jeg kan ikke se rettere end, at det var rimeligere, om det ikke var blevet fremsat som Lovforslag, men som nogle Teser til almindelig Debat, som man kunde drøfte her i Tinget udenfor Dagsordenen, saadan som vi undertiden har nogle Møder om Aftenen — saa kunde vi have faaet en god Aften ud af det, saaledes som vi nu faar en god Dag ud af det.

Jeg synes ikke, der er nogen Grund til at tage et Lovforslag, der er saa lidt bearbejdet, gennemtænkt og forsynet med Oplysninger om, hvordan det vil virke, alvorligt og henvise det til et Udvalg. Jeg gik ogsaa ud fra, at det ikke skulde henvises til et Udvalg, men at det betragtedes som en Anledning til at udfylde en ellers tom Dagsordenen i denne Tid, hvor man savner Emmer for Debatten. Men skal der nedsættes et Udvalg, faar dette sandelig

noget at drøfte, for det maa jo skaffe de Oplysninger til Veje, som nu savnes. Vi har nu hørt den højtærede Minister sige, at man først og fremmest maa tage Pensionsbyrden i Betragtning, og hvis det er rigtigt, hvad Ministeren oplyste, er det jo et Spørgsmaal, som faar en uhyre stor Betydning. Saa kan man jo ogsaa tage det radikale Standpunkt og sige, at vi gør Teatret til et Varehus eller lignende. Derved kan det jo indbringe en betydelig Kapital, Teatret er jo centralt beliggende og er dog vist som Hus betragtet en god Bygning. Der kan indrettes Foredragssal med Lysbilleder i selve Teaterrummet, og sikken Mængde Vekselærerbutikker, der kan indrettes her nær ved Børsen! Hvis der skulde være Konsekvens i det, maatte man jo undersøge, hvad Bygningen eventuelt kunde indbringe, saa at man derigennem kunde lette de Byrder, som Staten faar at bære paa.

Saa meget med Hensyn til de to første Paragraffer, som jeg altsaa mener har den Fejl, at de ikke giver Klarhed over, hvorledes Staten kommer til at høre op med at drive Teater.

Nu har den ærede Forslagsstiller sagt, at § 3 lægger han ikke stor Vægt paa, men jeg mener dog, der er al Grund til, at den bør diskuteres, fordi den indeholder den Realitet, at vi her staar overfor et Program punkt for det ærede Retsstatsparti. Nu har ganske vist det ærede Medlem Hr. Axel Dam erklæret, at hans Forslag slet ikke er Udtryk for, at Retsstatspartiet er kultur fjendtligt, thi man mener blot, at Kulturformaal bør fremmes ad privat Vej, det bør ikke være Staten, som gør det. Imidlertid maa man efter min Mening sige, at man her staar overfor et Forsøg paa at nedbryde et Arbejde fra Statens Side til Fordel for Kunst, som er blevet gjort i lange, lange Tider. Jeg tror altsaa, at den Opfattelse, som Retsstatspartiet har, nemlig at alle Spørgsmaal vedrørende Kunst og Videnskab ligger ganske udenfor Statens Opgave, vidner om et Statsbegreb, som er saa totalt forskelligt fra det, der er det herskende, at man ikke uden videre kan se bort derfra. Selv om man finder, at selve det foreliggende Lovforslag er formelt daarligt, kan man ikke se bort fra den Realitet, at man i dette Øjeblik her i Rigsdagen for Alvor staar overfor et Udslag af noget af det mest anarkistiske paa det statspolitiske Omraade herhjemme. For saa vidt forstaar jeg ogsaa meget vel, at man netop fra Socialdemokratiets Side maa kritisere Retsstatspartiet me-